

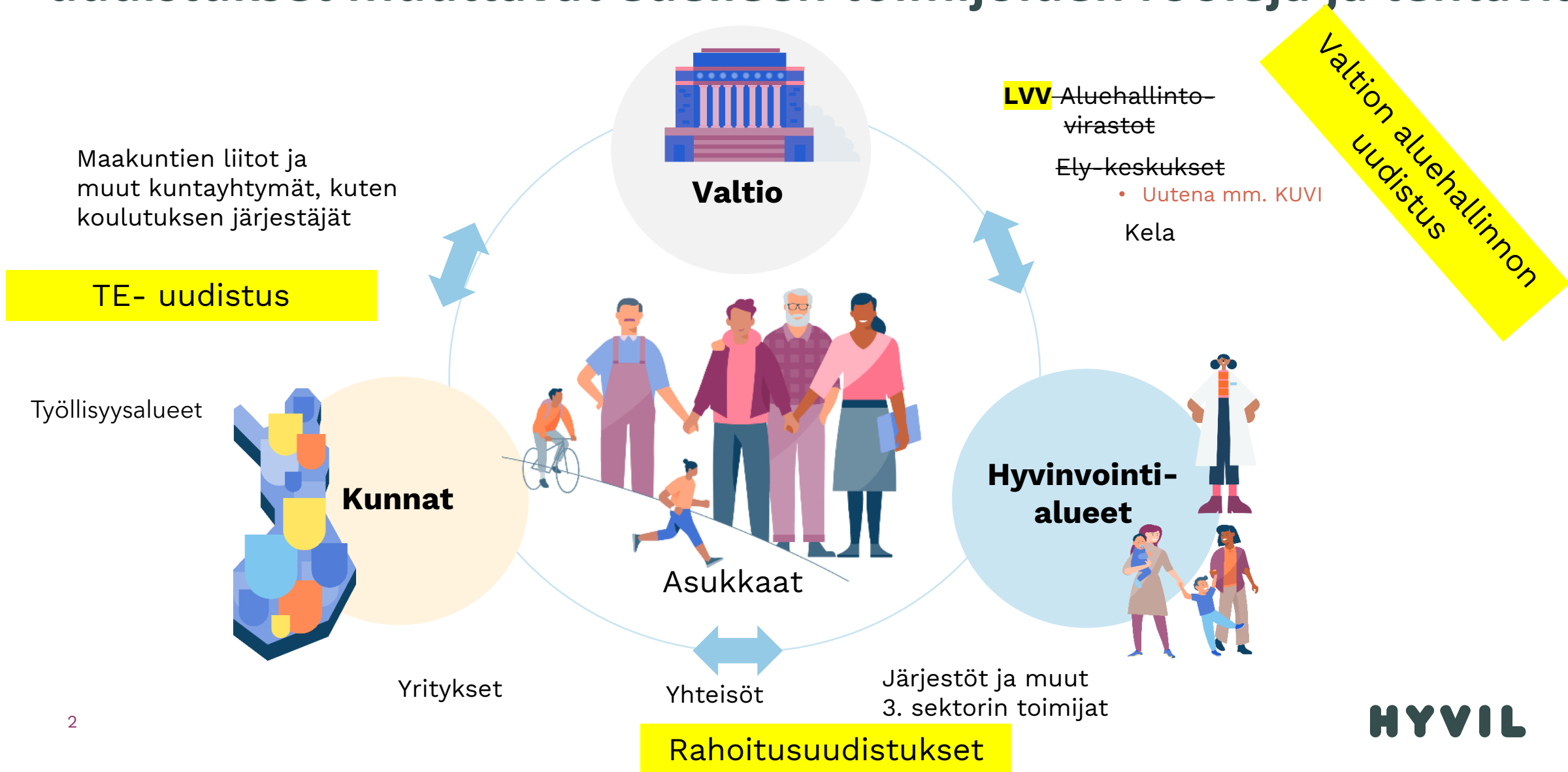
HYVIL

Ikääntyneiden liikkumisen edistäminen, valtakunnallisia linjauksia alueelliseen yhteistyöhön

Voimaa Vanhuuteen päätösseminaari Turussa 26.5

Tarja Tenkula

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijakenttä - uudistukset muuttavat edelleen toimijoiden rooleja ja tehtäviä

Lainsäädännöllinen tausta hyvinvoinnille ja terveyden edistämiselle, Hyte-työlle

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on lakisääteinen velvoite hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen

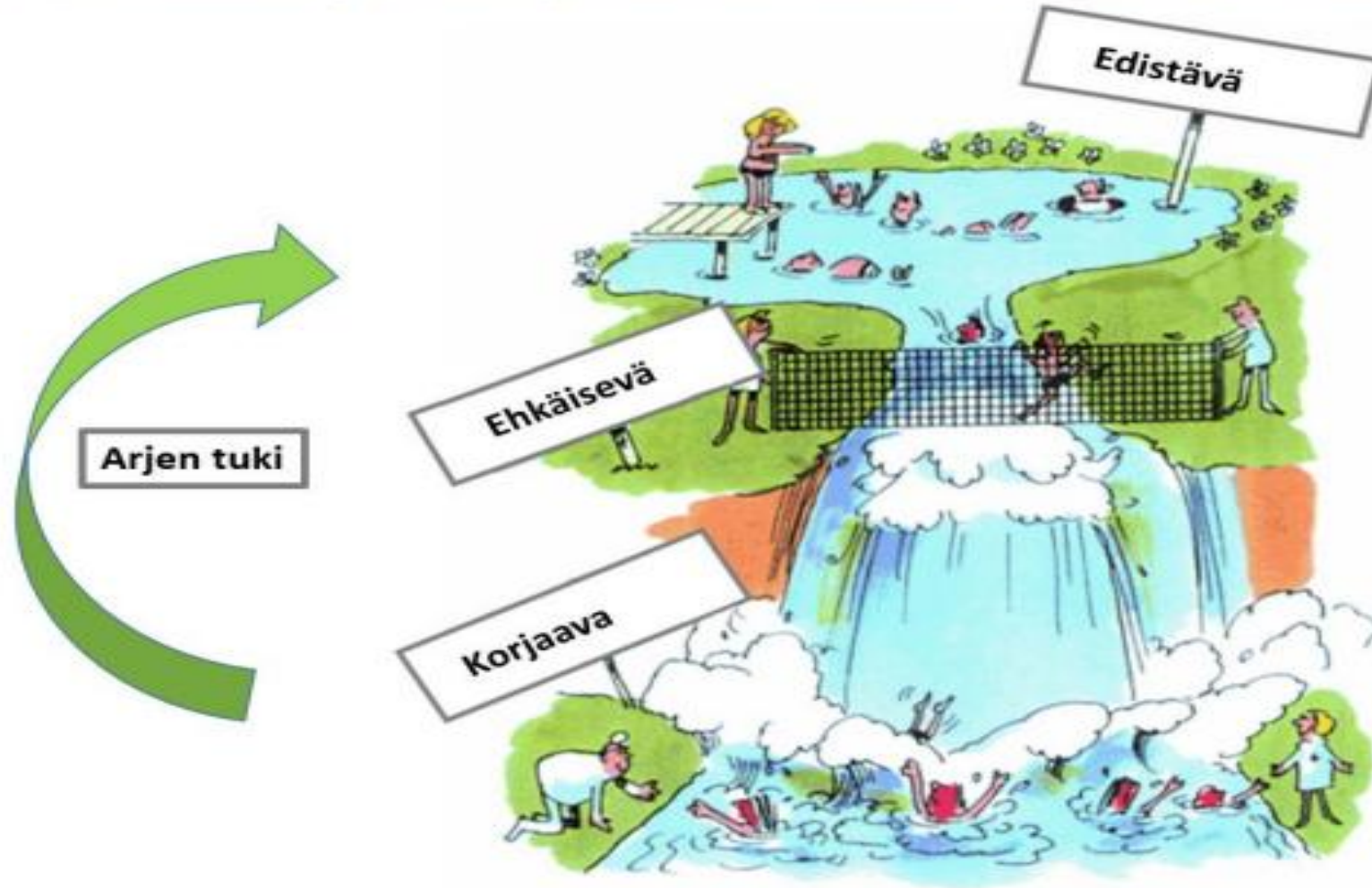
- **Kuntalaki (410/2015) 1 § ja 37 §**
- **Laki sosiaali- ja terveydenhuollonjärjestämisestä (612/2021) 6 § ja 7 §**
- **Hyvinvointialuelaki (611/2021) 1 § ja 41 §**

Kunnan ja hyvinvointialueen tulee myös tehdä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä keskenään, kunnassa/alueella toimivien **järjestöjen, seurakuntien ja yritysten** sekä muiden julkisen hallinnon toimijoiden kanssa

Kunnat ja hyvinvointialueet **luovat** ensisijaisesti **piteet asukkaiden hyvinvoinnille**, asukkaalla on myös oma vastuunsa hyvinvoinnin edellytysten hyödyntämisessä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vähentää soten korjaavaa työtä

Lähde: Jonsson & Persson 2007,
josta muokannut Tapani Kauppinen, THL

THL:n nostamat yhteiskunnalliset haasteet

Keskeisiä terveysongelmia

Päihteet

Lihavuus ja
ylipaino

Sosioekonomiset
ja alueelliset erot

Mielenterveys

Ohjelmat

- **Petteri Orpon hallitusohjelman kirjattu: Suomi Liikkeelle-ohjelma**
  - Ministeriryhmä seuraa (STM Liira, OKM liikkuvat kokonaisuus)
- **Terveydeksi ohjelma: Tavoitteena vähentää kansansairauksien kuormaa vuoteen 2028**
  - Yksinäisyys tunnustettu uudeksi kansansairaudeksi
- **Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030 : Tavoitteena ikäkyvykäs Suomi**
- **Laatusuositus aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen ja kestävien palvelujen turvaamiseksi 2024-2027**

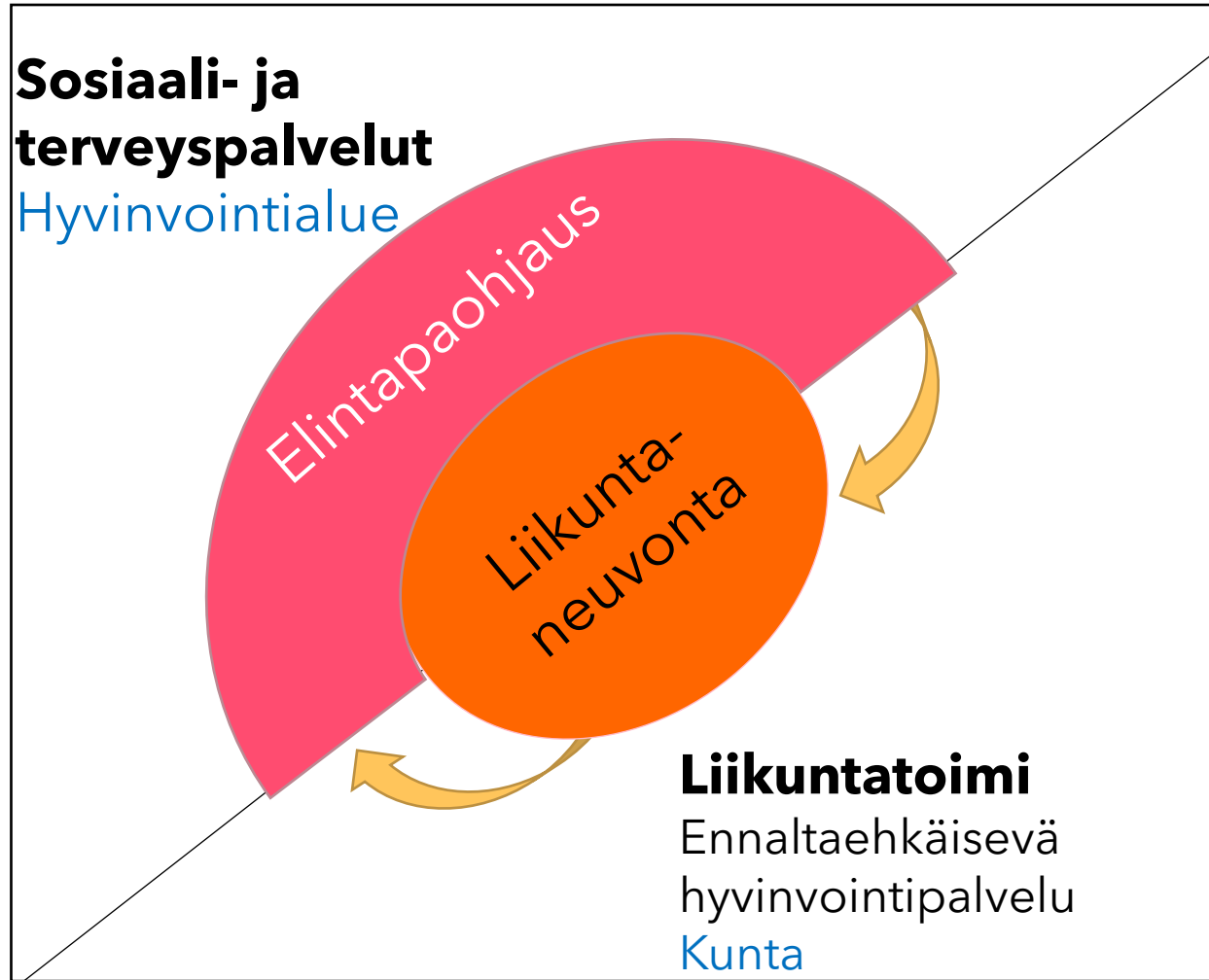
Terveydeksi ohjelmaan liittyvä: Terveyden edistämisen määräraha haku 11.5. – 12.6.2026

- Terveyden edistämisen määrärahan vuoden 2027 käyttösuunnitelman valmistelun alustava määrärahakehys on 13 700 000 euroa
- Alustava kehys jakautuu seuraavasti eri painopisteiden välille:
  - Painopisteet 1-3: 1 700 000 euroa.
  - Painopiste 4: 200 000 euroa.
  - Painopisteet 5a-b: 2 500 000 euroa.
  - **Painopisteet 6a-f: 9 300 000 euroa.**
- Määrärahaa myönnetään 1-3 vuotta kestäville hankkeille

STM Terveysten edistämisen määräraha haun teemat ikä-ihmisten osalta

- 6a: Otetaan käyttöön **Kansallinen muistipalvelupolku** -toimintamalli (Thl)
- 6b: Tuetaan iäkkäiden hyvinvointia ja terveyttä lisäämällä ja uudistamalla **toimintakykyä tukevaa ryhmämuotoista toimintaa** (yksinäisyys)
- 6c: Otetaan käyttöön **Hyvinvointia kulttuurista ikäihmisille** -ohjelmassa kehitettyjä kulttuurisisältöjä (Kuvi; tulevaisuustietoa ikääntymisestä kulttuuri-hynte)
- 6d: Tuetaan iäkkäiden henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia **osallisuuteen, aktiiviseen kansalaisuuteen ja elinikäiseen oppimiseen** (kansalaisopistot)
- 6e: Edistetään **omaishoitajan terveyttä, vahvistetaan voimavaroja ja jaksamista**
- 6f: **Tukimalli omaishoidon erilaisiin kuormittaviin tilanteisiin**

Liikuntaneuvonta osana elintapaohjausta 2023

- ✓ Liikuntaneuvonta on osa **elintapaohjausta**.
- ✓ Palvelu sisältää **ohjausta liikunnalliseen elämäntapaan** ja liikkumisen lisäämiseen sekä muiden terveellisten elintapojen pariin.
- ✓ Tavoitteena liikunnallinen elämäntapa.
- ✓ Pitkäaikaisena tavoitteena parempi terveys ja elämänlaatu.

Ikäpalveluiden liikkumisen edistäminen, valtakunnallisia linjauksia alueelliseen yhteistyöhön

Yhdyspintatyö (hyvinvointialueet, kunnat, järjestöt, liikuntaseurat) tekevät yhteistyötä

- Laki velvoittaa yhteistyöhön
- Kansallisella tasolla yhdyspintatyötä seurataan sen edistymistä. Tähän liittyy vahvasti ohjaus (raha)
- Kuntaliitolla ja Hyvilillä oli 4 vuotta (2021-2025) STM:n rahoituksella Kunta-hyvinvointialueiden tunnistamia yhdyspintojen sparraus-ryhmät
- Järjestöyhteistyö on todella tärkeää sekä kunnille, että hyvinvointialueille.
"Järjestöyhteistyö on liima, mikä liimaa hyvinvointiyhteiskuntamme yhteen"
- **Voimaa vanhuuteen on loistava esimerkki juuri monen keskeisestä yhteistyöstä, missä kaikilla on selkeä rooli, tavoitteet ovat pilkottu roolien mukaan. Valtava koulutus-panostus. Toimintamalli on tutkitusti vaikuttava, mihin on toimijoiden helppo hypätä!**

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI ÖV
ÄL **HYVIL** FÄ
RDS OMR
ÅDESBOL
AGET

Tarja Tenkula

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen erityisasiantuntija

www.hyvil.fi